บทที่ 8

สรุป อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเป็นการประมวลข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกีฬามวยไทย เพื่อศึกษาความเป็นมาของกีฬามวยไทยในสมัยกรุงสุโขทัย ถึงสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ โดยจะศึกษาในด้านจุดประสงค์ของการฝึกหัดขบวนการ และวิธีการฝึกหัด รวมทั้งการจัดดำเนินการแข่งขันกีฬามวยไทย เพื่อกระจ่างและเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าให้กว้างขวางต่อไป ส่วนการดำเนินการวิจัยนั้น ผู้วิจัยใช้วิธีการค้นคว้าและรวบรวมข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับกีฬามวยไทยสมัยต่าง ๆ จากตำรา วิทยานิพนธ์ เอกสารทางวิชาการ วารสาร บันทึก ระเบียบคำสั่ง โดยค้นคว้าจากหอสมุดแห่งชาติ หอสมุดของสถาบัน กรม กองต่าง ๆ ที่มีข้อมูลเกี่ยวข้องกับกีฬามวยไทย และใช้วิธีการสัมภาษณ์ ครูอาจารย์นักมวย นายสนามมวย และบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเรื่องราวของกีฬามวยไทย ทั้งในอดีตและปัจจุบัน แล้วศึกษาข้อมูลที่ได้จากการค้นคว้า บันทึกรวบรวมไว้จากที่กล่าวมาแล้ว จึงสรุปผลการวิจัยดังนี้

สรุป

ผลการวิจัยพบว่า ตลอดระยะเวลาประมาณ 120 ปี (พ.ศ. 1800 - พ.ศ. 1920) ที่กรุงสุโขทัยเป็นราชธานี ได้มีการทำสงครามกับประเทศข้างเคียงอยู่ตลอดเวลา มีสงครามครั้งสำคัญอยู่ถึง 3 ครั้ง คือ ศึกขุนสามชน พ.ศ. 1801 - พ.ศ. 1819 ในรัชกาลพ่อขุนศรีอินทราทิตย์ ศึกสองกรุงประมาณ พ.ศ. 1914 - พ.ศ. 1919 รัชกาลพญาลิไท และสงครามครั้งที่ 3 เป็นวาระสุดท้ายของกรุงสุโขทัย ประมาณ พ.ศ. 1919-พ.ศ. 1920 รัชกาลพญาไสยลือไท สงครามบางครั้งต้องสู้รบกันเป็นเวลานานติดต่อกันถึง 6 ปี ดังนั้น ประชาชนชาวกรุงสุโขทัยจึงเตรียมตัวฝึกหัดศิลปะการต่อสู้แบบมวยไทย

กระบี่กระบอง หอก ดาบ มีด ไว้ต่อสู้ป้องกันตัวและป้องกันประเทศชาติ การฝึกหัดมวยไทยในสมัยกรุงสุโขทัยจึงมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญที่สุดก็เพื่อการทหาร การป้องกันประเทศ การรักษาความสงบภายในประเทศ และประชาชนทั่วไปฝึกหัดมวยไทยเพื่อเป็นศิลปะป้องกันตัวของลูกผู้ชาย ส่วนพระราชโอรสของพระมหากษัตริย์ฝึกหัดมวยไทยเพื่อให้มีความรู้ความชำนาญ เป็นศิลปศาสตร์แขนงหนึ่งในการปกครองบ้านเมือง ฝึกหัดตามสำนักมวยตามวัด ตามสำนักราชบัณฑิต และในกรมกองทหาร เมื่อบ้านเมืองสงบสุข การจัดการแข่งขันชกมวยไทยมีจุดมุ่งหมายเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน และเป็นประเพณีนิยมสืบต่อกันมา ส่วนมากนิยมจัดการแข่งขันมวยไทยตามสนามมวยชั่วคราวในงานวัด งานเฉลิมฉลอง งานเทศกาล งานถือน้ำพิพัฒน์สัตยา และงานประจำปีต่าง ๆ ไม่มีการเก็บภาษีอากรในการจัดการแข่งขันชกมวย

สมัยกรุงศรีอยุธยา ประมาณ พ.ศ. 1893 - พ.ศ. 2310 ตลอดเวลาที่กรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานีอยู่ 417 ปี มีพระมหากษัตริย์ปกครอง 33 พระองค์นั้น เต็มไปด้วยการทำสงครามและมีเหตุการณ์ไม่สงบเรียบร้อยต่าง ๆ อีกมากมาย เฉพาะที่เป็นสงครามครั้งใหญ่ ๆ ที่พอจะรวบรวมได้มี 39 ครั้ง ดังที่กล่าวมาแล้ว ดังนั้นทั้งพระมหากษัตริย์และราษฎรของไทยสมัยนั้นจำเป็นจะต้องฝึกหัดศิลปะมวยไทยและยุทธวิธีทางทหารเพื่อป้องกันประเทศชาติตลอดเวลา เพราะเชื่อว่าศิลปะมวยไทยเป็นศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว ซึ่งทหารทุกคนจำเป็นต้องฝึกหัดควบคู่กับการใช้อาวุธ ดาบ หอก และมีดสั้น เพื่อให้การรบได้รับความสำเร็จยิ่งขึ้น

จากการศึกษาประวัติกฎหมายไทย พบหลักฐานที่บ่งบอกว่าคนไทยได้ใช้ศิลปะมวยไทยในการทหาร การต่อสู้ป้องกันตัว และการแข่งขันชกมวย หลักฐานนี้พบในกฎหมายตราสามดวง พระอัยการเบ็ดเสร็จ 117 มาตราหนึ่ง ซึ่งกฎหมายนี้ได้ตราขึ้นใช้ใน พ.ศ. 2158 สมัยแผ่นดินสมเด็จพระเอกาทศรถ และพบหลักฐานที่บ่งบอกความผิดโทษฐานทะเลาะวิวาท ด่าตี โดยใช้อวัยวะต่าง ๆ ตามแบบมวยไทย เช่น เตะ เข่า ศอก ตอย ปล้ำ ในกฎหมายพระเจ้ามังรายหรือมังรายศาสตร์ ลักษณะวิวาท พ.ศ. 2230 จึงเป็นที่

เชื่อได้ว่าคนไทยได้ฝึกหัดมวยไทย และใช้ศิลปะมวยไทยเป็นศิลปะการต่อสู้ป้องกันตัว และมีการแข่งขันชกมวยกันมาตั้งแต่ก่อนสมัยกรุงศรีอยุธยาอย่างแน่นอน

หลักฐานที่พบเกี่ยวกับการแข่งขันกีฬามวยไทยและการฝึกซ้อมกีฬามวยไทยในสมัยกรุงศรีอยุธยาก็คือ พระเจ้าเสือซึ่งเป็นพระมหากษัตริย์องค์หนึ่งของกรุงศรีอยุธยาได้ปลอมพระองค์ไปชกมวยตามงานวัด และทรงชกชนะคู่ต่อสู้ และพระเจ้าเสือมีทนาย-เลือกต่าง ๆ ซึ่งทนายเลือกเหล่านี้ล้วนแล้วแต่คัดเลือกเอามาจากนักมวยฝีมือดี กล้าหาญองอาจ รูปร่างลำสัน แข็งแรง มีการฝึกหัดมวยไทยในพระราชวังเสมอ และหลักฐานอีกอย่างหนึ่งที่เกี่ยวกับการชกมวยไทยในสมัยกรุงศรีอยุธยาก็คือ เรื่องนายขนมต้ม ซึ่งเป็นชาวไทยธรรมดาคนหนึ่ง ได้ชกมวยไทยกับนักมวยพม่า สามารถชกชนะพม่าหลายคนติดต่อกัน ทำให้ทราบว่าชาวไทยที่เป็นชายฉกรรจ์สมัยกรุงศรีอยุธยา ได้รับการฝึกหัดศิลปะมวยไทยเป็นศิลปะป้องกันตัวแทบทุกคน และได้มีการจัดการแข่งขันชกมวยไทยอยู่เสมอในงานวันสำคัญต่าง ๆ

การฝึกหัดมวยไทยในสมัยกรุงศรีอยุธยามีจุดมุ่งหมายเพื่อการทหาร เช่น การป้องกันประเทศชาติเมื่อเกิดศึกสงคราม รักษาความสงบภายใน ถวายความอารักขาแด่พระมหากษัตริย์ ฝึกหัดมวยไทยเพื่อเข้ารับราชการทหาร และฝึกหัดมวยไทยเพื่อเป็นศิลปะป้องกันตัวของลูกผู้ชาย สำหรับขบวนการและวิธีการฝึกหัดมวยไทยนั้นก็อาศัยสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติช่วยในการฝึกหัด เช่น การวิ่งระยะไกล การปีนต้นไม้ การตักน้ำ การตำข้าว เหล่านี้เป็นต้น การฝึกหัดมวยไทยจะฝึกหัดที่บ้านครูมวย สำนักมวย กรมกองทหาร และมีการฝึกในราชสำนัก

การฝึกหัดมวยไทยในสมัยกรุงศรีอยุธยานี้จะฝึกอย่างละเอียด ใช้เวลาประมาณ 3 ปี จึงสำเร็จ ฝึกแม่ไม้ลูกไม้อย่างละเอียด แม้แต่การทุ่ม ทับ จับหัก ก็ต้องฝึกด้วย สำหรับวิธีการชก การใช้แม่ไม้ และลูกไม้นั้น พบว่า นายเดื่อ ทะเลาะวิวาทกับฝรั่งในสมัยสมเด็จพระนารายณ์ นายเดื่อเตะต่อยและลงเข่าจนฝรั่งได้รับบาดเจ็บ ส่วนนายขนมต้มที่ชกกับนักมวยพม่า นายขนมต้มใช้วิธีการกระโดดเตะซ้ายขวา แล้วเตะตามที่

ชายโครง ชกหมัดตรงและเตะตาม ชกหมัดซ้ายหลอกล่อแล้วชกหมัดขวาตาม ชกหมัดเหวี่ยงซ้ายขวา จรเข้ฟาดหาง เตะไหล่ทั้งซ้ายขวา เข้าประชิดปล้ำตีเข่าและฟันศอกหลอกให้คู่ต่อสู้ถลำเข้ามาแล้วเตะดักด้วยเท้าซ้ายขวา และการชกหมัดเฉียดแก้มคู่ต่อสู้ ส่วนการดำเนินการแข่งขันชกมวย ผู้จัดมีจุดมุ่งหมายเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน จัดเพื่อคัดเลือกนักมวยฝีมือดีไว้เป็นทหารหรือเป็นทนายเลือกและจัดเป็นประเพณีนิยมตามงานวันสำคัญต่าง ๆ เช่น งานวันเฉลิมฉลอง วันเทศกาล งานประจำปี งานถือน้ำพิพัฒน์สัตยา เป็นต้น

สำหรับระเบียบกติกาการแข่งขันชกมวยไทยสมัยกรุงศรีอยุธยานั้นยังไม่มีแน่นอนนัก จากการศึกษาเรื่องของพระเจ้าเสือ และนายขนมต้มทราบว่า การแข่งขันชกมวยในสมัยนั้น ไม่มีกรรมการให้คะแนน ไม่มีกำหนดยก ถ้าเหนื่อยก็หยุดพักได้ และชกกันจนมีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดชนะโดยเด็ดขาด หรืออีกฝ่ายยอมแพ้ไป สนามมวยก็ชกกันบนดิน ไม่มีเวทีมวย ไม่มีเชือกสังเวียน การเปรียบมวยหาคู่ชกนั้น ถือเอาความสมัครใจเป็นสำคัญ อายุ ส่วนสูง และน้ำหนัก ถือว่าไม่มีความสำคัญนัก

สมัยกรุงธนบุรี พ.ศ. 2310 – พ.ศ. 2325 เป็นสมัยที่มีการเตรียมกำลังเพื่อกอบกู้ประเทศชาติ ชาวไทยต่างก็แตกเป็นหลายกก หลายเหล่า ทำการสะสมอาวุธ สะสมกำลังคน ฝึกฝนศิลปะมวยไทยและยุทธวิธีทางทหาร และเมื่อกรุงธนบุรีได้เป็นราชธานีแล้วก็ยังมีการสู้รบอยู่ตลอดเวลา เพียง 15 ปีที่กรุงธนบุรีเป็นราชธานีมีการทำสงครามถึง 13 ครั้ง สงครามบางครั้งจะต้องต่อสู้ติดพันกันเป็นเวลานาน ดังนั้น ชาวไทยจึงต้องเป็นทหารและฝึกหัดศิลปะมวยไทยควบคู่กับการใช้อาวุธอยู่ตลอดเวลา

การฝึกหัดมวยไทยในสมัยกรุงธนบุรี จึงมีจุดมุ่งหมายเพื่อการทหาร เช่น การป้องกันประเทศชาติเมื่อเกิดศึกสงคราม รักษาความสงบภายในประเทศ ถวายการอารักขาแด่พระมหากษัตริย์ และฝึกหัดมวยไทยเพื่อเป็นศิลปะป้องกันตัวสำหรับลูกผู้ชาย ส่วนวิธีการฝึกหัดมวยไทยในสมัยกรุงธนบุรีนั้น อาศัยสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติช่วย เช่น การเตะต้นกล้วย ชกลูกมะนาว ปีนต้นมะพร้าว วิ่งตามพุ่งนา ใช้ผ้าขาวม้าพันหมัดซ้อมคู่แทนนวม

ตักน้ำตำข้าว ฝ่าฟัน วิ่งในน้ำ ซ้อมมวยในน้ำ เป็นต้น ส่วนสถานที่ฝึกมวยไทยนั้นฝึกตามบริเวณวัด บ้านครูมวย สำนักมวย และในพระราชวัง การฝึกหัดก็ฝึกอย่างละเอียด ใช้เวลานานประมาณ 3 ปี จึงสำเร็จ

วิธีการชกมวยไทยในสมัยกรุงธนบุรี จากการศึกษาประวัตินายทองดี ฟันขาว ชกมวยพบว่า นายทองดี ใช้วิธีการต่อยหมัดนำและหมัดตาม ต่อยเฉียดเป้าหมาย ฟันศอกขึ้นเข่า เตะเลี้ยงซ้ายขวา เตะสูง เตะตัดกลาง กระโดดข้ามศีรษะ เอาเท้าถีบท้ายทอย แล้วกระโดดลงมาข้างหลัง กลับหันมาเตะก้านคอคู่ต่อสู้ ถอยปัดหมัด ปัดเท้า จับขากระชากเข้ามาหาลำตัว แล้วกระทุ้งเข่าเข้าท้อง การทุ่ม ทับ จับ หัก และกระโดดเหยียบชายพก ชกหมัดเข้าเบ้าตา แล้วฟันศอกตามเข้าศีรษะ

การดำเนินการแข่งขันชกมวยไทย จัดการแข่งขันเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน จัดเพื่อคัดเลือกนักมวยฝีมือดีไว้เป็นทหาร หรือเป็นทนายเลือก และจัดการแข่งขันเป็นประเพณีนิยมสืบต่อกันมา กฎกติกาการแข่งขันก็ไม่มีอะไรมากนัก มีการคาดเชือกชกสวมมงคลที่ศีรษะ ไม่กำหนดยก ไม่มีการให้คะแนน ชกกันจนกว่าจะมีฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดยอมแพ้ไป ชกบนพื้นดินไม่จำกัดรุ่น น้ำหนัก ไม่มีการเก็บภาษีอากรมหรสพ

สมัยกรุงรัตนโกสินทร์ พ.ศ. 2325 ถึงปัจจุบัน ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น มีสภาพคล้ายกับสมัยกรุงธนบุรี เพราะมีการทำศึกสงครามอยู่เป็นประจำ ดังนั้นชาวไทยจึงฝึกหัดศิลปะมวยไทยเพื่อการทหาร การป้องกันประเทศ การรักษาความสงบภายใน และการถวายอารักขาแด่พระมหากษัตริย์ ต่อมาในสมัยหลังจากที่สนามมวยสวนกุหลาบเปิดทำการแข่งขันชกมวยอย่างถาวรประมาณปี พ.ศ. 2464 เริ่มมีผู้สนใจฝึกหัดมวยไทยเพื่อชกเป็นอาชีพ เริ่มมีการฝึกสอนมวยไทยในโรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้าฯ โรงเรียนสวนกุหลาบและโรงเรียนอื่น ๆ อีกหลายโรงเรียน การฝึกซ้อมมวยไทยนิยมฝึกซ้อมตามราชสำนัก วัด บ้านครูมวย และสำนักมวยต่าง ๆ ต่อมาในสมัยหลังจากที่มีสนามมวยถาวรเกิดขึ้นแล้ว (พ.ศ. 2464) มีการฝึกมวยไทยตามค่ายมวย ตามโรงเรียน และตามสถาบันการศึกษาต่าง ๆ วิธีการฝึกหัดมวยไทยก็อาศัยสิ่งแวดล้อมช่วยในการฝึกคล้าย

กับสมัยกรุงศรีอยุธยาและสมัยกรุงธนบุรี แต่พอมีค่ายมวยอาชีพที่มีอุปกรณ์ทันสมัยแล้ว การฝึกซ้อมก็มีกิจกรรมต่าง ๆ มากมาย เช่น การวิ่งระยะไกล กระโดดเชือก ชกลม ชกเป้า ชกกระสอบ ซ้อมคู่ ลงนวม ปล้ำ บริหารกายด้วยบาร์เบล ดัมบ์เบล บาร์เดี่ยว บาร์คู่ ลุกนั่ง และว่ายน้ำ ส่วนอุปกรณ์การฝึกซ้อม มีนวมชก นวมซ้อม กระสอบหนัง เป้าลอ เครื่องป้องกันศีรษะ ส่วนการฝึกหัดทักษะทางมวยไทยนั้น นอกจากจะฝึกหัดการไหว้ครูและรายรำ ฝึกการกำหมัด ฝึกการตั้งท่า ฝึกการเคลื่อนเท้า และฝึกการใช้อาวุธโดยการเตะ เข่า ศอก ชกหมัดแบบต่าง ๆ แล้วยังจะต้องฝึกหัด แม่ไม้มวยไทย 15 ท่า คือ สลับฟันปลา ปักษาแหวกรัง ชะวาซัดหอก อิเหนาแทงกริช ยอเขาพระสุเมรุ ตาเถรค้ำฟัก มอญยันหลัก ปักลูกทอย จรเข้ฟาดหาง หักงวงไอยรา นาคาปิดหาง วิรุฬหกกลับ ดับชวาลา ขุนยักษ์จับลิง หักคอเอราวัณ ลูกไม้มวยไทย 15 ท่า คือ เอราวัณเสยงา บาทาลูบพักตร์ ขุนยักษ์พานาง พระรามน้าวศร ไกรสรข้ามห้วย กวางเหลียวหลัง หิรัญม้วนแผ่นดิน นาคมุดบาดาล หนุมานถวายแหวน ญวนทอดแห ทะแยค้ำเสา หงส์ปีกหัก สักพวงมาลัย เถรกวาดลาน ฝานลูกบวบ มีครูบางคนแบ่งวิธีการต่อสู้ของมวยไทยออกเป็น 4 อย่าง คือ กลมวยแก้หมัด กลมวยแก้ศอก กลมวยแก้เข่า และกลมวยจู่โจม กลมวยแก้ดังกล่าวมิใช่เป็นการแก้แต่อย่างเดียว เมื่อแก้การกระทำของฝ่ายตรงข้ามแล้ว ใช้จังหวะแก้นั้นเข้าทำการตอบโต้ทันที พอได้โอกาสจะตามด้วยกลมวยจู่โจม กลมวยแก้หมัดแบ่งออกเป็น กลสลับฟันปลา กลปักษาแหวกรัง กลชวาซัดหอก กลอิเหนาแทงกริช กลยอดพระสุเมรุ กลตาเถรค้ำฟัก กลมอญยันหลัก กลขุนศึกตีทวน กลดับชวาลา กลหนูไต่ราว กลเอราวัณเสยงา กลหนุมานถวายแหวน กลหงส์ปีกหัก กลสักพวงมาลัย กลฝานลูกบวบ กลปิดปกชกด้วยศอก กลคลื่นกระทบฝั่ง กลบาทาลูบพักตร์ กลขุนยักษ์พานาง กลพระรามจองถนน กลนารายณ์บันเทียร กลลูกคางจับหมัด กลรักแร้หักแขน กลศอกท้ายทอย กลนารายณ์ข้างจักร กลล้มขุนทวน กลหนุมานหักด่าน กลจรเข้ฟาดหาง กลมวยแก้ศอก แบ่งออกเป็นกลพระรามน้าวศร กลพระรามหักศร กลพระรามยันศร กลมวยแก้เข่าแบ่งออกเป็น กลพลิกแผ่นดิน กลเบนพระสุเมรุ กลกังหันต้องลม กลมวยแก้เท้าแบ่งออกเป็น กลปักลูกทอย กลนาคาปิดหาง

กลหักงวงไอยรา กลวิรุฬหกกลับ กลไกรสรข้ามห้วย กลหิรัญม้วนแผ่นดิน กลนาคมุดบาดาล กลทะแยคำเสา กลฤษีเหิร กลพระรามเดินดง กลบรรพตถล่ม กลนางมณโฑนั่งแท่น กลหักงวงเอราวัณ กลยันรุกขมูล กลนางมณโฑนั่งตัก กลหักหลักเพชร กลหนุมานฟาดกุมภัณฑ์ กลลิงพริ้ว กลญวนทอดแห กลทวนขุนศึก กลกวาดมาร กลหนุมานแบกแข้ง กลมวยจู่โจม แบ่งออกเป็น กลหักคอไอยรา กลขุนยักษ์จับลิง กลกวางเหลียวหลัง กลตลบขึ้น กลตลบลง กลอีกาฉีกรัง กลหนุมานแหวกพอง กลนกคุ้มเข้ารัง กลฤษีมุดสระ กลหนุมานหยาน กลหักคอเอราวัณ กลตะเพียนแฝงตอ กลจรเข้ฟาดหาง กลยันเอราวัณ กลเถรกวาดวัด กลพระรามตีทัพ กลพระรามสะกดทัพ กลบั่นเศียรทศกรรจ์ กลช้างจักรนารายณ์ กลพระราม เหยียบลงกา กลรามสูรข้างขวาน กลหนุมานข้ามลงกา กลนารายณ์ข้ามสมุทร

การแข่งขันชกมวยไทยสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ ไม่ได้แบ่งเป็นรุ่น ไม่มีกำหนดอายุต่ำสุดและสูงสุดของนักมวย ชกกันบนพื้นดิน ชกแบบคาดเชือกไม่สวมนวม ไม่มีการให้คะแนน ชกกันจนกว่าจะยอมแพ้ สมัยหลังจาก พ.ศ. 2463 เริ่มมีการชกมวยที่สนามมวยสวนกุหลาบ ซึ่งเป็นสนามมวยถาวร สนามแรกของประเทศไทย จัดให้มีการชกมวยเป็นประจำ ตอนแรกก็ชกกันบนพื้นดิน ชกกันแบบคาดเชือกไม่สวมนวม มีเชือกกั้นเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส กว้างกว่า 20 เมตรขึ้นไป ต่อมาหลังจากที่จัดชกกันครั้งแรกประชาชนไม่อยู่ในความเป็นระเบียบเรียบร้อย เพราะมีผู้ชมมากมายจนล้นสนามและเข้ามาในบริเวณสังเวียนทำให้เกิดปัญหายุ่งยาก จึงได้จัดให้มีการยกพื้นเวทีให้สูงขึ้น และปูด้วยเสื่อจันทบูรณ์ขนาดยาวมีเชือกกั้นเป็นรูปสี่เหลี่ยมสองเส้น มีเสาอยู่หลายเสา มีกรรมการ ในปี พ.ศ. 2464 สนามมวยสวนกุหลาบได้กำหนดระเบียบการชกขึ้นโดยให้การแข่งขันเพื่อแพ้ชนะนั้นจะต้องมีกำหนด 11 ยก

จากสมัยสนามมวยสวนกุหลาบ (ประมาณ พ.ศ. 2463 - พ.ศ. 2466) ก็มาถึงสมัยสนามมวยหลักเมืองท่าช้าง ซึ่งพลโทพระยาเทพหัสดิน เป็นนายสนาม สมัยสนามมวยหลักเมืองท่าช้างนี้ (พ.ศ. 2466 - พ.ศ. 2472) เป็นสมัยที่เป็นหัวเลี้ยวหัวต่อของกีฬามวยไทย เพราะได้จัดให้มีการชกมวยบนเวที มีเชือกสังเวียน มีการตัดสินแพ้ชนะ โดยคะแนน มีการสวมนวมชกแทนการพันหมัดแบบคาดเชือก เพราะเนื่องจากมีการชกกันตาย

ด้วยหมัดคาดเชือก มีการนำเอากระจับเหล็กเข้ามาใช้เพื่อป้องกันอวัยวะที่สำคัญของนักมวย

ต่อจากสมัยสนามมวยหลักเมืองท่าช้างแล้ว ก็ถึงสนามมวยสวนสนุก (ประมาณ พ.ศ. 2472 - พ.ศ. 2478) มีการจัดการแข่งขันชกมวยไทย และมีอุปกรณ์การฝึกซ้อมแบบทันสมัย พอถึงสมัยสนามมวยสวนเจ้าเชต ซึ่งจัดดำเนินการแข่งขันชกมวยเป็นประจำตั้งแต่ปี พ.ศ. 2478 - พ.ศ. 2483 ในสมัยนี้เองทางกรมพลศึกษาได้ประกาศใช้กติกามวยไทยฉบับแรก คือ ฉบับ พ.ศ. 2480 แต่กติกามวยไทยฉบับนี้มีสภาพเป็นกติกามวยไทยสมัครเล่น ดังนั้น การจัดการแข่งขันชกมวยไทยจึงยึดถือเอากติกามวยไทยฉบับ พ.ศ. 2480 ของกรมพลศึกษานี้เป็นพื้นฐานในการจัดดำเนินการแข่งขันกีฬามวยไทยต่อมา

หลังจากสงครามสงบลง ประมาณปี พ.ศ. 2485 - พ.ศ. 2487 มีการจัดการแข่งขันชกมวยไทยตามเวทีมวยชั่วคราว ซึ่งดัดแปลงมาจากโรงภาพยนต์หลายโรง เช่น สนามมวยโรงภาพยนต์พัฒนากร เป็นต้น จนในปี พ.ศ. 2488 สนามมวยเวทีราชดำเนินก็จัดให้มีการแข่งขันชกมวยขึ้นอย่างถาวร แต่สภาพสนามยังไม่มีหลังคา และได้ปรับปรุงให้มีหลังคาถาวรประมาณปี พ.ศ. 2495 ในปี พ.ศ. 2498 ทางสนามมวยเวทีราชดำเนิน ได้จัดปรับปรุงกติกามวยไทยจากปี พ.ศ. 2480 ของกรมพลศึกษามาเป็นกติกามวยไทยอาชีพของเวทีราชดำเนิน เริ่มกำหนดอายุของนักมวย มีการชั่งน้ำหนักเป็นสะโหมด มีการชกเป็นรุ่นต่าง ๆ มีกรรมการให้คะแนน ในปี พ.ศ. 2496 สนามมวยเวทีลุมพินีเริ่มเปิดการแข่งขันชกมวยควบคู่กับสนามมวยเวทีราชดำเนิน

ในสมัยปี พ.ศ. 2503 ทางสนามมวยเวทีราชดำเนินได้ปรับปรุงกติกามวยไทยและปี พ.ศ. 2508 ก็ได้ปรับปรุงกติกามวยไทยอีกครั้ง มีการชกมวยชิงแชมป์เปี้ยนและรองแชมป์เปี้ยน มีการชั่งน้ำหนักเป็นปอนด์และกิโลกรัม และในสมัยนี้ผู้ที่จัดการแข่งขันชกมวยจะต้องเสียค่าอากรมหรสพ ประมาณ 16-20 % ของเงินค่าบัตรผ่านประตูที่เก็บได้ทั้งหมด เพราะถือว่าการแข่งขันชกมวยเป็นการพนันประเภท ข. จนกระทั่งปี พ.ศ. 2515 จึงมีประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 115 ยกเลิกการเก็บค่าอากรมหรสพ

กีฬามวยไทยในสมัยปี พ.ศ. 2520 ซึ่งเป็นสมัยที่มีนักมวยมีค่ายมวยและสนามมวยมากมาย การฝึกหัดมวยไทยส่วนใหญ่มุ่งฝึกหัดเพื่อชกเป็นอาชีพ ที่ฝึกหัดเพื่อเป็นศิลปะป้องกันตัวและเพื่อเป็นการศึกษาก็มีอยู่บ้าง นักมวยที่ฝึกหัดศิลปะมวยไทยเพื่อชกเป็นอาชีพมักจะฝึกหัดมวยไทยในค่ายมวยไทยอาชีพ ซึ่งส่วนมากจะมีอุปกรณ์การฝึกซ้อมแบบทันสมัย เช่น มี่นวมซ้อม นวมชก เป้าล่อ กระสอบหนัง เครื่องป้องกันศีรษะ เวทีมวยสำหรับฝึกซ้อม อุปกรณ์การบริหารร่างกายแบบทันสมัย เช่น เชือกกระโดด ลูกเหล็กกำชกลม บาร์เบล ดัมบ์เบล บาร์เดี่ยว บาร์คู่ มีการนวดร่างกายด้วยน้ำมันก่อนและหลังการฝึกซ้อม นอกจากนักมวยอาชีพที่ทำการฝึกหัดตามค่ายมวยไทยอาชีพแล้ว ยังมีนักศึกษาที่เรียนวิชาพลศึกษาทำการฝึกหัดมวยไทยในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ เช่น วิทยาลัยพลศึกษา วิทยาลัยครู มหาวิทยาลัย รวมทั้งในโรงเรียนระดับมัธยมด้วย การฝึกซ้อมจะซ้อมอย่างมีระเบียบแบบแผน มีโครงการฝึกซ้อมระยะสั้น และระยะยาว มีการฝึกซ้อมเพื่อการแข่งขันชกมวย โดยเฉพาะมีการคัดเลือกผู้ฝึกสอนมาทำการฝึกสอนเป็นประจำและชั่วคราว

การจัดการแข่งขันชกมวยเป็นการจัดการแข่งขันชกมวยเพื่อธุรกิจการค้า จัดตามสนามมวยถาวรที่มีการจัดการชกมวยไทยตลอดปี แต่อย่างไรก็ดีการจัดการแข่งขันตามเวทีชั่วคราวต่าง ๆ ในวันงานเฉลิมฉลอง งานเทศกาล งานประจำปีต่าง ๆ ก็ยังมีอยู่ซึ่งถือเป็นประเพณีนิยม

สำหรับในสถาบันที่มีการสอนวิชามวยไทยก็จัดให้มีการแข่งขันชกมวยไทยสมัครเล่นเป็นประจำ เช่น การแข่งขันชกมวยไทยสมัครเล่นของวิทยาลัยพลศึกษาทั่วประเทศ การแข่งขันชกมวยไทยสมัครเล่นในวันมวยประเพณีจุฬาฯ-ธรรมศาสตร์ ซึ่งมีเป็นประจำทุกปี โดยการหมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขัน

การจัดการแข่งขันชกมวยไทยอาชีพเพื่อธุรกิจการค้านั้น มีการจัดแพร่หลายมากทั้งในกรุงเทพมหานครและต่างจังหวัด สำหรับในกรุงเทพมหานคร สนามมวยเวทีราชดำเนินและสนามมวยเวทีลุมพินี ซึ่งถือว่าเป็นสนามมวยมาตรฐานของเมืองไทยได้จัดให้มีการแข่งขันชกมวยไทยทุกวัน โดยผลัดเปลี่ยนกัน คือ วันจันทร์ พุธ พฤหัสบดี และวันอาทิตย์จัด

ที่สนามมวยเวทีราชดำเนิน วันอังคาร ศุกร์ และวันเสาร์ จัดที่สนามมวยเวทีลุมพินี วันเสาร์และวันอาทิตย์ มีการแข่งขันชกมวยไทย 2 รอบ คือ รอบบ่ายและรอบค่ำ

ในต่างจังหวัดก็มีการจัดการแข่งขันชกมวยตามสนามมวยเวทีประจำอำเภอ ประจำจังหวัด และประจำสถานีโทรทัศน์ต่าง ๆ ทุกภาคของประเทศไทย การชกมวยแบ่งเป็นรุ่นต่าง ๆ ตามพิกัดน้ำหนักของนักมวย แต่ละรุ่นจัดให้มีแชมป์เปี้ยน และรองแชมเปี้ยน อันดับ 1 ถึงอันดับ 10 มีการควบคุมการแข่งขันและจัดอันดับมวยโดยสภามวยอาชีพประจำภาคนั้น ๆ หนังสือพิมพ์วิทยุโทรทัศน์ ในท้องถิ่นก็เสนอข่าวกีฬามวยไทยเป็นประจำ ทำให้ประชาชนสามารถทราบข่าวความเคลื่อนไหวของมวยไทยอยู่ตลอดเวลา โดยการอ่านหนังสือพิมพ์ ฟังวิทยุ และดูโทรทัศน์ เป็นต้น

<u>อภิปรายผล</u>

การกีฬามวยไทยจากสมัยกรุงสุโขทัยจนถึงสมัยปัจจุบันมีจุดที่น่าสนใจ คือ

1. จุดมุ่งหมายของการฝึกหัดมวยไทย มีการฝึกเพื่อการทหาร ฝึกเพื่อคุณลักษณะของชายชาตรี ฝึกเพื่อเป็นศิลปศาสตร์สำหรับพระมหากษัตริย์ ฝึกเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน หรือเป็นสันทนาการ และในปัจจุบันนี้ส่วนมากฝึกหัดมวยไทยเพื่อเป็นอาชีพ เนื่องจากจุดมุ่งหมายของการฝึกหัดมวยไทยในแต่ละยุคแต่ละสมัยไม่เหมือนกัน ผลของการฝึกหัดที่เกิดแก่ผู้รับการฝึกจึงแตกต่างกันออกไป กล่าวคือ ถ้าฝึกหัดเพื่อการทหาร สิ่งที่ผู้รับการฝึกได้รับคือ การมีสุขภาพแข็งแรงอดทน มีสมรรถภาพสูง สามารถทำร้ายคู่ต่อสู้ให้พิการหรือถึงชีวิตได้ ส่วนคุณธรรมที่ตามมาก็จะเป็นความซื่อสัตย์สุจริต ยึดมั่นในชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์และถือเอาความสามัคคีพร้อมเพรียงของหมู่คณะเป็นสำคัญ ถ้าฝึกหัดเพื่อที่จะให้เป็นชายชาตรี[1] ก็จะฝึกหัดศิลปะมวยไทยเป็นส่วนประกอบควบคู่ไปกับการสร้างความกล้าหาญ อดทน การมีมนุษยธรรม มารยาท และการมี

---

[1] ถ่องแท้ รจนาสันต์ และอุดม ประมวลวิทย์, <u>ประวัติการต่อสู้ของบรรพบุรุษไทย</u> (พระนคร : ไทยมิตรการพิมพ์, 2501), หน้า 80.

คุณวุฒิ เพื่อทำให้สังคมยอมรับและชื่นชอบ หรือเรียกว่าการฝึกมวยไทยเพื่อเสริมบุคลิกภาพของความเป็นลูกผู้ชายนั่นเอง ถ้าฝึกเพื่อเป็นศิลปศาสตร์ในการปกครองบ้านเมืองนั้นก็จะฝึกหัดให้มีความชำนาญสูง[1] เพื่อให้เป็นที่ยอมรับของคนทั่วไป ถ้าฝึกเพื่อเป็นสันทนาการนั้นจะทำการฝึกในเวลาว่างจากงานประจำ ฝึกด้วยความสนุกสนานเพลิดเพลิน พึงพอใจและสมัครใจ การฝึกแบบนี้จะทำให้ได้รับความสุขและสามารถฝึกหัดได้เป็นเวลานานติดต่อกัน เพราะเป็นการฝึกเพื่อสุขภาพโดยตรง ไม่หวังผลตอบแทนอื่นใด ซึ่งถ้าประชาชนส่วนมากฝึกหัดมวยไทยเพื่อสันทนาการจะทำให้มีสุขภาพดี มีสมรรถภาพสูง สามารถทำงานประกอบอาชีพมีรายได้สูง อันเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยประเทศชาติให้พัฒนาขึ้น ส่วนการฝึกเพื่อเข้าแข่งขันชกมวยเพื่อให้ได้มาซึ่งข้าวของ เงินทอง และปัจจัยการดำรงชีพนั้น นักมวยจะฝึกหัดเพื่อให้ตนเองสามารถเอาชนะคู่ต่อสู้ในทุกวิถีทาง เพราะผลการชกทุกครั้งมีผลต่อเงินรางวัลที่ได้รับ ยิ่งชนะมากเงินรางวัลก็ยิ่งจะได้รับมากยิ่งขึ้น เมื่อการชกมวยไทยมีจุดมุ่งหมายเพื่อชัยชนะ และเพื่อเงินรางวัล เรื่องของคุณธรรมต่าง ๆ ก็มีความหมายน้อยลง เช่น ความซื่อสัตย์ สุจริต ความมีน้ำใจนักกีฬา ความเป็นสุภาพบุรุษ ความโอบอ้อมอารี ความมีสัมมาคารวะ ความเคารพนบนอบต่อผู้มีบุญคุณ และผู้มีอาวุโสกว่า เหล่านี้เป็นต้น แต่อย่างไรก็ดี การฝึกหัดมวยไทยเพื่อประกอบเป็นอาชีพนี้นักมวยจะต้องฝึกให้มีความชำนาญอย่างสูง สมกับเป็นวิชาชีพจริง ๆ จึงมีหลายอย่างที่ได้รับการพัฒนา เช่น การปรับปรุงด้านสุขภาพ การรักษาสุขภาพให้แข็งแรงอดทน การนอน และการพักผ่อน การรับประทานอาหาร รวมทั้งได้มีการปรับปรุงวิธีการต่อสู้บางอย่างให้ใช้ได้ผลดียิ่งขึ้น

2. การเปรียบมวย สมัยก่อนเปรียบมวยโดยอาศัยความสมัครใจของนักมวยทั้งสองฝ่าย[2] ซึ่งจะเป็นผลดีต่อสภาพทางจิตใจของนักมวย เพราะนักมวยได้ทำในสิ่งที่ตนเอง

---

[1]วิสิฏฐ์ พุทธิบัณฑิต, วรรณคดีวจนาภิธาน (ธนบุรี : ห้างหุ้นส่วนจำกัดสื่อการค้า (แผนกการพิมพ์, 2504), หน้า 529-530.

[2]หลวงสุทธิวาทนฤพุฒิ, ประวัติกฎหมายไทย (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2516), หน้า 293.

ได้พิจารณาและได้ตกลงตัดสินใจด้วยตนเองแล้ว แต่บางครั้งผลเสียก็อาจเกิดขึ้นได้ถ้าหากว่านักมวยที่เสียเปรียบรูปร่าง น้ำหนัก และอายุ ประเมินฝีมือของตนเองสูงเกินไป โดยมองข้ามความได้เปรียบเสียเปรียบดังกล่าวแล้ว อาจจะได้รับความพ่ายแพ้ และบาดเจ็บถึงพิการได้ ดังเช่น หมื่นมวย แม่นหมัด นักมวยฝีมือดีในสมัยรัชกาลที่ 5 ขึ้นชกกับ ผ่อง ปราบสบก นักมวยหนุ่มวัย 20 ปีเศษ ในสมัยรัชกาลที่ 5 ซึ่งขณะนั้นหมื่นมวยแม่นหมัด อายุได้ 50 ปีเศษแล้ว[1] ผลการชกปรากฏว่า หมื่นมวย แม่นหมัด ซึ่งมีฝีมือดีและชั้นเชิงมวยสูงกว่าได้รับการพ่ายแพ้อย่างบอบช้ำที่สุด เพราะความเสียเปรียบในด้านรูปร่าง น้ำหนัก และอายุนั่นเอง

ในการเปรียบมวยสมัยปัจจุบันได้นำเอาเรื่องของน้ำหนักของนักมวยมาเป็นพิกัดรุ่นต่าง ๆ ให้นักมวยในรุ่นนั้น ๆ ชกกันโดยถือว่า การชกในพิกัดน้ำหนักรุ่นเดียวกันจะทำให้เกิดการได้เปรียบเสียเปรียบน้อยที่สุด การแข่งขันชกมวยแต่ละครั้งจึงมีผู้ได้รับอันตรายน้อยลง[2] การต่อสู้ก็ดุเดือด ตื่นเต้น และสนุกสนานด้วย แต่อย่างไรก็ดี การจัดการแข่งขันชกมวยโดยอาศัยพิกัดน้ำหนักนี้ก็มีผลเสียอยู่บ้าง เช่น นักมวยถูกบังคับให้ชกกับคู่ชกที่ตนเองไม่สมัครใจที่จะชกด้วย ทำให้มีผลเสียต่อสุขภาพจิตของนักมวย และนักมวยมีการควบคุมน้ำหนักให้อยู่ในพิกัดเดิมอยู่ตลอดเวลาไม่ได้ปล่อยให้ร่างกายได้พัฒนาการเจริญเติบโตไปอย่างเหมาะสมกับวัย ซึ่งเป็นผลเสียต่อสุขภาพทางกายและสุขภาพทางจิตของนักมวย

3. กติกาการแข่งขันกีฬามวยไทย สมัยกรุงสุโขทัย กติกามวยไทยไม่ได้บังบอกไว้อย่างรัดกุม และละเอียดเหมือนเช่นกติกามวยไทยในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ กล่าวคือ ในสมัยโบราณนั้นมีการห้ามกัด ห้ามถีบน้ำลายรดหน้าคู่ต่อสู้ขณะที่ต่อสู้กันอยู่สามารถวิ่ง

---

[1] เขตร ศรียาภัย, "ปริทัศน์มวยไทย" ฟ้าเมืองไทย 5 (กรกฎาคม 2516) : 9.

[2] บริษัทเวทีราชดำเนิน จำกัด, กติกามวยไทย (อาชีพ) พ.ศ. 2498 (พระนคร : สำนักพิมพ์มหาชัยการพิมพ์, 2498), หน้า 5.

หนีได้ แต่ห้ามมิให้หลบซ่อน[1] การชกเพื่อแพ้ชนะจะต้องชกกันจนกว่าจะมีผู้ยอมแพ้หรือผู้ชนะโดยเด็ดขาด ต่อมาในสมัยสนามสวนกุหลาบมีการกำหนดให้นักมวยชกกันไม่เกิน 11 ยก[2] และมาถึงสมัยสนามมวยเวทีราชดำเนินมีการกำหนดให้นักมวยชกกัน 5 ยก[3] ซึ่งกติกามวยไทยเหล่านี้เมื่อพิจารณาแล้วเห็นว่าได้พัฒนามาหลายด้าน เพื่อจะทำให้การแข่งขันชกมวยมีลักษณะเป็นกีฬาที่ไม่มีอันตรายมากถึงขนาดทำให้ร่างกายพิการและเสียชีวิตเหมือนสมัยก่อน

4. คุณธรรม จากประวัติศาสตร์ทำให้เห็นเด่นชัดว่า การฝึกหัดมวยไทยนั้นสามารถสร้างเสริมคุณธรรมด้านต่าง ๆ ให้เกิดขึ้นในตัวนักมวย เช่น มีความซื่อสัตย์สุจริต ดังเช่น นายทองดี พันขาว แสดงความซื่อสัตย์และจงรักภักดีต่อพระเจ้าตากสินมหาราช เด็กชายบุญเกิด ที่เรียนวิชามวยไทยกับนายทองดี พันขาว (ซึ่งต่อมาก็ได้เป็นพระยาพิชัย) ก็ได้เฝ้าติดตามรับใช้ ร่วมรบเคียงบ่าเคียงไหล่พระยาพิชัยจนได้เป็นหมื่นหาญณรงค์ ได้แสดงความซื่อสัตย์สุจริตและจงรักภักดีต่อพระยาพิชัย จนกระทั่งยอมตายในที่รบ เพื่อปกป้องคุ้มครองพระยาพิชัย[4] นอกจากนี้กองทหารเลือกซึ่งมีหน้าที่รักษาความสงบเรียบร้อยภายในก็มักจะคัดเลือกเอาเฉพาะนักมวยเข้ามาทำหน้าที่นี้ เพราะได้พิจารณาแล้วเห็นว่านักมวยเป็นผู้ที่ได้รับการเสริมสร้างคุณธรรมด้านต่าง ๆ มาเป็นอย่างดี[5]

---

[1]จารุลินทร์ มุสิกพงษ์, "นายขนมต้ม" วิทยาสาร 19 (สิงหาคม 2511): 3.

[2]เขตร ศรียาภัย, "ปริทัศน์มวยไทย" ฟ้าเมืองไทย 5 (มิถุนายน 2516) : 10.

[3]บริษัทเวทีราชดำเนิน จำกัด, กติกามวยไทย (อาชีพ) พ.ศ. 2503 (พระนคร : สำนักพิมพ์ประเสริฐศิริ, 2503), หน้า 12.

[4]จารุลินทร์ มุสิกพงษ์, "นายขนมต้ม" วิทยาสาร 19 (สิงหาคม 2521) : 31.

[5]ประยุทธ สิทธิพันธ์, พระมหากษัตริย์กับประวัติศาสตร์ตำรวจสยาม (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์วชิระการพิมพ์, 2520), หน้า 4.

หลักการของกีฬามวยไทยมิได้มุ่งเพียงฝึกฝนให้มีสมรรถภาพในด้านกำลังกาย ความว่องไว ความมีปฏิภาณไหวพริบเท่านั้น แต่มุ่งฝึกฝนจิตใจให้สุภาพ และมีศีลธรรมอันดีด้วย ดังที่ ผล พระประแดง กล่าวไว้ว่า "นักกีฬามวยไทยเป็นผู้รั้งความเสื่อมโทรมของศีลธรรมให้ยับยั้งอยู่ เพราะนักกีฬามวยไทยเป็นผู้มีความตั้งใจ สมัครใจ สามัคคีพร้อมเพรียง รวมหมู่คณะ แพ้ไม่เสียใจชนะไม่หลงตัว ไม่อาฆาตแค้น ไม่เยาะเย้ยคู่ต่อสู้ มีวินัยยอมรับคำตัดสินโดยดี ไม่เอาเปรียบคู่ต่อสู้โดยการซ้ำเติมเมื่อคู่ต่อสู้พลั้งเผลอ ไม่เห็นแก่ตัว เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อคนอื่น"[1] การฝึกหัดมวยไทยจะต้องอาศัยความมานะพยายามมาก เพราะต้องอดทนต่อความเจ็บปวด การฝึกหัดหนักเป็นเวลานาน การบังคับอารมณ์ไม่ให้โกรธ ความโกรธ[2] นอกจากจะประจานตนเองว่าไม่มีน้ำใจนักกีฬาแล้ว ยังเป็นช่องทางให้เสียเปรียบคู่ต่อสู้เป็นอันมาก เพราะขาดสติยับยั้งการพิจารณาที่ถูกต้อง ขาดความสุขุมรอบคอบ ไม่สามารถใช้ความคิดให้เกิดไหวพริบได้

---

[1]ชยันต์ อิศรพล, มวยไทย (กรุงเทพฯ . โรงพิมพ์เฟื่องอักษร, 2514), หน้า 10.

[2]เรื่องเดียวกัน, หน้า 8.

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย